



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1380/2016
19.10.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Вујовић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., ВВ из ... и Радиодифузног предузећа "ГГ" ..., које све заступа Круна Савовић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 72/16 од 07.04.2016. године, у седници одржаној 19.10.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду ГжЗ 72/16 од 07.04.2016. године, тако што се одбија жалба тужиоца и потврђује пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 10/13 од 14.10.2015. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 10/13 од 14.10.2015.године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезу тужени ББ, ВВ и Радиодифуно предузеће "ГГ" ... да му на име накнаде нематеријалне штете због повреде права личности солидарно исплате 500.000,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 14.10.2015.године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да објаве ову пресуду у емисији „...“ која се емитује на телевизији „ГГ“. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженима накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду ГжЗ 72/16 од 07.04.2016. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 10/13 од 14.10.2015. године у ставу првом изреке, тако што су обавезани тужени ББ, ВВ и Радиодифуно предузеће "ГГ" ... да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде права личности солидарно исплате 150.000,00 динара са законском затезном каматом од 14.10.2015. године до исплате, док је преко досуђеног износа а до траженог од 500.000,00 динара за износ од још 350.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете због повреде права личности са припадајућом законском затезном каматом тужбени захтев одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, преиначена је иста

пресуда у ставу другом изреке, тако што је обавезан главни и одговорни уредник ВВ да објави ову пресуду у емисији "...” која се емитује на телевизији "ГГ" најкасније у другој наредној емисији "...” под претњом новчаног кажњавања. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем првостепене пресуде, тако што су обавезани тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплате 139.100,00 динара са законском затезном каматом почев од 14.10.2015. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужени су изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 28.11.2012. године у информативној емисији "...” емитованој на телевизији "ГГ" објављен је ауторски прилог туженог ББ док је водитељ емисије у студију најавио следеће: "Некадашњи генерални директор .. АА појавио се у јавности први пут после изласка из затвора. Он је иза решетака провео 10 година јер је проглашен одговорним за смрт 16 радника Сада му се суди за нелегалну доделу државних станова". Затим су уследили архивски снимци зграде ... у, сачињени непосредно након бомбардовања зграде од стране НАТО алијансе дана 23.04.1999. године уз истакнут наслов снимка "бомбардовање зграде ... 23.04.1999. године". Током емитовања архивског снимка ишао је коментар првотуженог: "Да ли је заборавио ове сцене након 10 година затвора у коме је био јер је у бомбардовању ... жртвовоао 16 својих радника"? "На то питање нема одговора јер је некадашњи директор ... АА одбио да одговара на питања "ГГ". АА се у јавности појавио први пут како је одслужио десетогодишњу казну затвора због смрти радника ...". Затим је уследио снимак тужиоца испред Палате правде у Београду у тренутку када је тужилац излазио из зграде суда где му се првотужени обраћа речима "можете ли да дате изјаву у вези са данашњим суђењем и да прокоментаришете прво појављивање у јавности после свега. Како се осећате после свега, како се осећате после казне коју сте одлежали. Имате ли неки коментар господине АА можете ли само кратко да нам кажете". Тужилац се покушавајући да избегне одговор вратио ка улазу у зграду Палате правде. Након тога емитован је снимак првотуженог док извештава испред Палате правде и обраћа се речима "АА се у јавности први пут појавио од како је одслужио десетогодишњу казну затвора на коју је био осуђен због смрти радника ...". Тужилац је правноснажном пресудом Окружног суда у Београду К 407/01 од 21.06.2002. године оглашен кривим за кривично дело тешко дело против опште сигурности из члана 194. став 2. у вези члана 187. став 2. и 3. КЗ РС, за које дело му је утврђена казна затвора у трајању од 9 година и 6 месеци. Према изреци ове пресуде: "тужилац је крив што у периоду од 26.03. до 23.04.1999. године у ... у ... улици број ..., као одговорно лице у својству генералног директора ... није поступио по прописима о заштитним мерама из Правилника о одбрани и заштити у ..., месту где је окупљен већи број људи, по којим прописима је био обавезан и одговоран да обезбеди спровођење одлука и наређења надлежних органа, иако је био свестан да тиме може да изазове опасност за живот

људи, јер је већ од 24.03.1999.године почела агресија НАТО на СРЈ и тиме на описану опасност пристао, на тај начин што није поступио у потпуности по наређењу Савезне владе о предузимању мера приправности на територији СРЈ, а у складу са Одлуком Савезне владе о проглашењу ратног стања од 24.03.1999. године, које наређење је преко Савезног министарства за одбрану – Подручног органа у Републици Србији, 26.03.1999. године достављен ... – директору, а у оквиру ког наређења је било наређено и предузимање мере приправности о извршавању стратешке и локалне предислокације одређених индустријских и других производних капацитета и репродукционог материјала и прелазак на производњу на новим локацијама и капацитетима, тако што није дозволио да се активира наредба број 37 из Плана приправности ..., којом наредбом је управо била конкретизована и операционализована наређена мера приправности, којом је требало извршити предислокацију производних капацитета ... и почети са емитовањем програма са резервног места рада, па када је 23.04.1999. године у 02,06 часова објекат ..., за време док се у њему емитовао програм ... и налазили радници ... био ракетаан и погођен од стране снаге авијације НАТО-а наступила је смрт 16 радника ..., а оптужени АА је био свестан да услед његовог наведеног нечињења може наступити смрт више лица, али је олако држао да таква последица неће наступити". Према образложењу наведене пресуде: "управо због тога што оптужени АА није поступио по наведеном наређењу Савезне владе, те тако није поступио по описаним прописима из Правилника о одбрани и заштити који су га обавезивали на поступање по наређењу Савезне владе и дошло је до тога да приликом ракетања зграде ... наступи смрт шеснаест лица и дође до тешког и лаког телесног повређивања других наведених лица. У односу на основно дело, оптужени је био свестан да је одбијајући да у потпуности спроведе наређење Савезне Владе, поступао противно прописима из Правилника о одбрани и заштити, па тако је био свестан да услед тога може наступити опасност за живот људи, свестан да се ради о месту где се окупља већи број људи, па је тако на наступање описане опасности и пристао. Ово све стога што је несумњиво утврђено да је оптужени био свестан да се ради о наређењу које је у потпуности морао да изврши, јер је и по својствима генералног директора то знао, био упознат са наређењима, био упозорен од својих службеника више пута да наређења мора у потпуности извршити, па је ценећи околности већ наведене у вези проглашеног ратног стања био свестан да услед његовог нечињења може наступити опасност за живот људи, па је тако на описану опасност и пристао, поступајући тако у границама евентуалног умишљаја".

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је првостепени суд применио материјално право када је одбио тужбени захтев за утврђење повреде права личности и накнаду штете.

Према члану 4. став 1. Закона о јавном информисању у јавним гласилима се објављују идеје, информације и мишљења о појавама, догађајима и личностима, о којима јавност има оправдан интерес да зна, осим када је другачије одређено законом. Одредба става 1. овог члана примењује се без обзира на начин на који је прибављена информација (став 2.). Новинари и одговорни уредник јавног гласила дужни су да пре објављивања информације која садржи податке о одређеном догађају, појави или личности са пажњом примереном околностима провере њено порекло, истинитост и потпуност (члан 3. став 1.).

Према члану 79. Закона о јавном информисању свако лице на које се односи нетачна, непотпуна или друга информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, као и лице коме није објављена исправка, одговор или друга информација чије објављивање има право да тражи од јавног гласила у складу са овим законом, а које због објављивања односно необјављивања трпи штету има право на накнаду нематеријалне и материјалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона независно од других правних средстава које том лицу стоје на располагању.

По члану 10. Европске конвенције свако има право на слободу изражавања. Ово право укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информација и идеја без мешања јавне власти и без обзира на границе. Овај члан не спречава државе да захтевају дозволе за рад телевизијских, радио и биоскопских предузећа (став 1.). Пошто коришћење ових слобода повлачи за собом дужности и одговорности, оно се може подвргнути формалностима, условима, ограничењима или казнама прописаним законом и неопходним у демократском друштву у интересу националне безбедности, територијалног интегритета или јавне безбедности, ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала, заштите угледа или права других, спречавања откривања обавештења добијених у поверењу или ради очувања ауторитета и непристрасности судства (став 2.).

Слобода изражавања подразумева преношење истинитих и тачних информација. У овом случају, новинар "ГГ" је најављујући прилог навео да је тужилац "проглашен одговорним за смрт 16 радника ..." и употребио термин: „жртвовао 16 радника“. Прилог новинара и његови коментари базирани су на правноснажној судској одлуци, којом је тужилац оглашен кривим за кривично дело против опште сигурности које је за последицу имало смрт 16 радника ..., а које је извршено са евентуалним умишљајем. Имајући у виду да је вредносни суд (употреба речи „жртвовање“) образован на основу истинитих исказа – правноснажне судске одлуке, нема повреде права на част и углед, што тужбени захтев чини неоснованим.

На основу члана 416. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић